"UKRAINIAN LABOR NEWS"

Printed and published tri-weekly by the Workers and Farmers Publishing Association, Limited, a joint stock company, incorporated under the laws of Manitoba, at its head office and place of business, at the corner of Pritchard Avenue and McGregor Street in the City of Winnipeg, Manitoba.

Geo. Lulchak, President.

Subscription per year $4.00

Telephone: 51 465

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТИ"

газета для робочого люду — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Видає Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, інкорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня міститься в Укр. Роб. Домі, на розі вулиць Прічард і Мекгрегор, у Вінніпегу, Ман. Ю. Люльчак, голова.

Передплата на рік $4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

ВІД ГОЛОВНОГО ЗАРЯДУ

— до —

ВСІХ ВІДДІЛІВ РОБІТНИЧОГО ЗАПОМОГОВОГО ТОВАРИСТВА В КАНАДІ.

Дорогі Товариші й Товаришки!

Дня 31. жовтня вінніпеґський відділ Робітничого Запомогового Товариства буде святкувати четверту річницю свого існування. Вінніпеґський відділ Р.З.Т. є найстаршим в Канаді, він започаткував орґанізацію, яка нині числить вже три тисячі членів. Значить, 31. жовтня буде чотири роки, як заснувалося в Канаді Робітниче Запомогове Товариство.

Коли ми поглянемо в минуле, то побачимо, що найкращим будівничим Робітничого Запомогового Товариства була наша преса. Першою ґазетою, що рознесла по цілій Канаді вістку про зорґанізування в Вінніпеґу відділу Робітничого Запомогового Товариства й заклик до орґанізування відділів Р.З.Т. в инших місцевостях Канади, була ґазета — "Українські Робітничі Вісти". І від того часу, а зглядно від Пятого З'їзду ТУРФДім, підчас якого рішено було поширити Р.З.Т. по цілій Канаді, "Укр. Роб. Вісти" неустанно пропаґували ідею поширення Робітничого Запомогового Товариства. Тяжко було переконати робітництво й фармерство про користь Р.З.Т., часами й свідомі товариші відносилися до него недовірчиво, але "Укр. Роб. Вісти" стало писали й вияснювали значіння нашої орґанізації та з охотою уділяли своїх сторінок для дискусій Р.З.Т.

Нині Робітниче Запомогове Товариство на трівкому шляху. Підчас останньої конвенції воно числило около 1,500 членів і однодушне бажання делеґатів було, щоб до слідуючої конвенції це число подвоїлося. Нині, ще далеко до конвенції, а ми кажемо, що число вже подвоїлося.

І знову-ж таки заявляємо, що найбільша заслуга в цему нашої робітничо-фармерської преси, а "Укр. Роб. Вісте" в першу чергу. В "Укр. Роб. Вістях" ми містимо всі звіти й тим даємо змогу широкому загалові читачів бачити, яку користь має Р.З.Т. для працюючих. В "Укр. Роб. Вістях" містяться часто статті про Р.З.Т., численні дописи з місць про працю у відділах, подяки від тих, що отримали запомогу чи посмертне й т. ин.

Це якраз будує нашу орґанізацію. Коли-ж наша робітничо-фармерська преса будує нашу запомогову орґанізацію, то у відплату за це наша орґанізація повинна будувати робітничо-фармерську пресу. Ось що сказала про це остання (друга) конвенція Робітничого Запомогового Товариства:

"Визнаючи заслуги нашої української робітничо-фармерської преси так у відношенню до нашої орґанізації, як і до робітничо-фармерської справи взагалі, Конвенція постановляє, щоб так відділи, як і членство Р.З.Т., завжди підтримували та поширювали "Українські Робітничі Вісти", "Робітницю" і "Фармерське Життя".

З'окрема Конвенція й надалі визнає "Українські Робітничі Вісти" орґаном Р.З.Т.

Конвенція постановляє, що кожний член Р.З.Т. повинен передплачувати "Українські Робітничі Вісти", а кожна членкиня повинна передплачувати "Робітницю". Кожний відділ Р.З.Т. повинен обовязково передплачувати "Українські Робітничі Вісти", "Робітницю" і "Фармерське Життя", а також повинен назначити одного з своїх членів, або з членкинь, кореспондентом або кореспондентною, що має час від часу дописувати до "Українських Робітничих Вістей" про діяльність та працю відділу".

Вступаючи в пятий рік свого існування, Робітниче Запомогове Товариство повинно цю резолюцію виконати. Якраз тепер, в місяці листопаді, є для цего найкраща нагода. Кожний член Робітничого Запомогового Товариства повинен стати в листопаді передплатником "Українських Робітничих Вістей", кожна членкиня передплатницею "Робітниці", кожний фармерський член передплатником "Фармерського Життя".

Вам, Товариші й Товаришки, відомо вже з "Укр. Роб. Вістей", що Рада Робітничо-Фармерського Видавничого Товариства дає в місяці листопаді всім новим цілорічним передплатникам "Українські Робітничі Вісти" за два долари на рік. В инші часи року "Укр. Роб. Вісти" коштують чотири долари на рік, а цего року в листопаді лише два долари. Тож всі члени Р.З.Т., що не є ще передплатниками "Укр. Роб. Вістей", повинні скористати з цеї нагоди й стати за два долари цілорічними їх передплатниками.

Всі ті члени, які затягнули свою передплату, або які хочуть відновити передплату на "Укр. Роб. Вісти", повинні зробити це в місяці листопаді й отримати гарних книжок на половину вартости тої суми, на яку вирівнають чи відновлять передплату.

Заряди відділів повинні негайно зажадати від адміністрації "Укр. Роб. Вістей" листи передплатників своєї місцевости і після неї провірити, хто з членів та членкинь не читає ще своєї преси, або затягнув передплату й вирівнати ці недостачі за час листопадової кампанії обовязково.

Всі відділи й їх члени повинні не лише самі бути передплатниками й читати робітничо-фармерську пресу, але якнайбільше поширити її між робітництвом і фармерством своєї місцевости. Бо поширюючи свою пресу, ми поширюємо свою орґанізацію.

Щоб успішніше цю пресову кампанію в листопаді перевести, ми кличемо всі відділи наших орґанізацій тісно співробітничати в листопаді з иншими українськими робітничо-фармерськими орґанізаціями, сформувати разом з ними спільні комітети, взяти активну участь у всіх підприємствах на ту ціль і взагалі працювати в листопаді для своєї преси всіма силами. Там, де таких братніх орґанізацій нема, повинні це зробити самі відділи Р.З.Т.

Закінчуючи цей наш поклик, ми взиваємо, щоб кожний член і членкиня Р.З.Т. не тільки самі стали передплатниками, але щоб кожний член Р.З.Т. придбав в місяці листопаді нового цілорічного передплатника "Українським Робітничим Вістям", щоб кожна членкиня придбала нову передплатницю "Робітниці", а кожний фармерський член придбав нового передплатника "Фармерському Життю".

Щоб четверта річниця Робітничого Запомогового Товариства відзначилася масовим поширенням між працюючими нашої робітничо-фармерської преси!

ЗА ГОЛОВНИЙ ЗАРЯД Р.З.Т.,

Ю. Люльчак, голова. **О. Хоміцький, секретар.**

ГОРИ ТРУПІВ НА ЯНҐЦЕ.

Анґлійська буржуазна преса пише про гори трупів на ріці Янґце, в Китаю, з приводу недавніх кровавих подій у Ван-Сяні. "Таймс", Чемберлейнів "Дейлі Телеґраф" і найреакційніша "Морнінґ Пост", малюють "Піраміди з трупів" Китайців — такий наслідок різанини в Ван-Сяні, що її вчинили европейські "цивілізатори", щмстившись за який десяток своїх шляхетних офіцерів та моряків, а також за два торговельні пароплави, що їх забрав навіть не революційний, а мілітаристський (з прихильників Ву-Пей-Фу) ґенерал Ян-Сен.

Подробиці цього конфлікту досить відомі вже з телеґрам. За деякими відомостями число вбитих у Ван-Сяні становить аж 5,000 осіб. А ось і самі факти, як їх подає кореспондент "Морнінґ Пост", у числі цієї ґазети з 14. вересня:

— "Я дістав — пише він — зі слів учасників певні й не перебільшені відомості про бій під Ван-Сяном. Це був найкрвавіший бій зо всієї нової історії Китаю, що нагадує про стародавні морські бої. "Кіа-Во" (корабель) де-далі поступав, поки дійшов цілком близько до Ван-Сяну. Згодом він скерував свої гармати проти Ван-Сяну з таким розрахунком, що набої вибухали тільки у віддалі 5 футів від горла гармати. Різні, що сталася за тим, навіть не змалювати. Трупи Китайців нагромаджувались один на один, аж поки вони скочувались у воду... Утворилась піраміда з китайських трупів, що ввесь час збільшувалась. Увесь борт "Кіа-Во" був забризканий кровю"...

Навіть офіційне Райтерове аґентство майже такими самими словами переказує про Ван-Сянську різню. Воно, між иншим, зазначає, що бій відбувався "в стилі 18-го століття"...

Корабель "Кокрейч", що стояв поблизу, теж не мовчав. Він скерував свої гармати проти штабу ґенерала Ян-Сена й цілком зруйнував місто Ван-Сян.

— "Було — сповіщає "Морнінґ Пост" — 65 стрілів. Місто одразу запалало від краю до краю й пішло вогнем. Коли "Кіа-Во" зупинився на 5 миль далеко, небо там було пурпурове, відбиваючи полумя, що горіло"...

Що до жертв Ван-Сянської розправи, то окрім 5,000 вбитих, там було за повідомленнями з американських та японжерел, десятки тисяч поранених.

КУРСИ УКРАЇНСЬКИХ НАРОДНІХ ТАНКІВ.

ЦЕ ПОВИННО ЗАЦІКАВИТИ УКРАЇНСЬКИХ РОБІТНИКІВ І РОБІТНИЦЬ ВІННІПЕҐУ, ІСТ КИЛДОНАН І ТРАНСКОНИ.

На цему місци ділимося цікавою вісткою з українськими робітниками й робітницями Вінніпеґу, Іст Килдонан і Транскони, а саме, що за старанням відділів ТУРФДім у цих місцевостях приїздить з Торонто до Вінніпеґу т. І. Ґрекул, інструктор українських народніх танків в їх мистецькій формі й розпічне в вище згаданих трох місцевостях школу народніх танків.

Тов. І. Ґрекул є із школи славного українського балетмайстра В. Авраменка й був назначений інструктором для навчання українських танків в Торонто.

Школу танків в Вінніпеґу, Іст Килдонан і Трансконі т. І. Ґрекул розпічне 1. листопада й буде відбувати по черзі в кожній місцевости у визначені вечері. Танків вчитиме ріжних, ось тих, що їх виконували діти українських робітників в Торонто підчас своєї обїздки по східній Канаді та таки в самому Торонто. Але школа українських народніх танків буде відкрита не тільки для молоді, але й для старших, взагалі для всіх тих, хто любить дійсні народні танки.

Курс танків тримісячний: від 1. листопада 1926 р. до 30. січня 1927 року. Платня за цілий курс для тих, що числять поверх 20. років життя, $8.00. Для всіх тих, що числять менше 20 років життя плятня за цілий курс $4.00.

На курс можуть вписуватися діти від 6 років життя. Але цей курс повинен зацікавити не тільки дітей і молодь, але й старших, що люблять мистецтво, головно сцену.

Вписуватися на танки можна від тепер. Всякі інструкції можна буде діставати в офісі Укр. Роб. Дому в Вінніпеґу кожного вечера, як також тут можна одночасно й вписатися. На курс приниматиметься не тільки членів та членкинь робітничих орґанізацій та їх дітей, але взагалі всіх, хто бажає вчитися.

Подрібніші інструкції й умови будуть оголошені в "Укр. Роб. Вістях" пізніше, а подаючи цю приємну вістку до відома українським робітникам і робітницям Вінніпеґу, Іст Килдонан і Трансконі, ми звертаємо увагу на те, що спроваджуючи з Торонто інструктора танків, відділи ТУРФДім згаданих місцевостей роблять ще один крок на полі культури й мистецтва.

Плекаючи українську пісню й музику, ми до цего часу не мали змоги плекати в наших орґанізаціях український танок, бо не мали для цего відповідного інструктора. З приїздом т. Ґрекула, ми набудемо такого інструктора й заповнимо цю прогалину в нашій орґанізації.

Ми щиро радимо головно українській робітничій молоді зацікавитися курсами танків, як також родичам своїх дітей. Ми бачимо з відгуків анґлійської преси, як публика горяче вітала молоду т-ку Анну Гнатів за її танок підчас обїздки вінніпеґської мандолінової орхестри на заході Канади та як робітництво захоплювалося танком торонтонських дітей на сході Канади. Коли-ж ми матимем свого інструктора, то докладемо всіх старань, щоб попри музику й пісню створити ще український балет.

ПОЛІЦІЙНИЙ ІНТЕРНАЦІОНАЛ.

Віденський президент поліції і бувший австрійський канцлер Шобер виготовив проєкт "єдиного міжнароднього поліційного фронту". Проєкт пропонує в тих випадках, де справа відноситься до робітничого руху, "інтернаціоналізувати і об'єднати поліційні доходження в ріжних країнах шляхом безпосереднього звязку поліційних орґанів цих країн, усуваючи дипльоматичні інстанції між ними".

ДОБРА НАГОДА ДЛЯ ВСІХ.

Листопадова кампанія в користь нашої преси вже за плечима. Наші орґанізації як попередно, так і зараз, вибірають комітети для успішного переведення цеї кампанії.

Одно, що є найголовнішого в переведенню цеї листопадової кампанії, це знижка передплат на "У.Р.В.". І з цего ми повинні багато скористати. Ми, як орґанізація, повинні скористати з того, що маємо добру нагоду поширити свою пресу, маємо оферту, з якою можемо зайти до найбіднішої робітничої хати, а нові передплатники мають добру нагоду дістати таним коштом "У.Р.В." на цілий рік.

Це є щось такого, чого у нас досі не бувало. Велику робітничу ґазету діставати три рази тижнево протягом цілого року лише за два долари! "Якби я так не був передплатником "У.Р.В.", то зараз передплатив-би їх відразу на пять років наперед!" — сказав один читач "У.Р.В.".

Чи можна "У.Р.В." передплатити по два долари аж на пять років наперед, про це я не знаю. Знаю лише те, що це досить тано. "У.Р.В." є не лише одинокою українською ґазетою в Канаді, що виходять три рази тижнево, але поминувши вже те, що вони є дійсно робітничою ґазетою, є найбагатішою своїм матеріялом і змістом від всіх инших українських ґазет в Канаді. Від першої сторінки до четвертої можна читати "У.Р.В." без жадних перерв. Там нема так, як в инших ґазетах, цілі сторони ріжних оголошень, а лише чистий написаний матеріял до читання.

Коли инші українські ґазети раз-у-раз провадять між собою завзяту релігійну боротьбу, коли вони поміщують все те, що для нас чуже і не цікаве, то у своїй робітничій ґазеті — в "У.Р.В." ми все найдемо такий матеріял, який нас цікавить, який має все багато спільного з нашими клясовими робітничими інтересами.

Бо скажім-же собі по правді: що нам більше цікаве, чи те, що Йосафат був католиком, чи православним, чи те, чого британські майнери вийшли на страйк, як вони провадять боротьбу з власниками, чи виграють вони той страйк? Кожний чесний робітник та фармер признає, що йому цікавіше читати про те, як живуть та борються його брати по нужді в инших державах. Коли японська, чи яка инша буржуазія стріляє голодних робітників, то ми, українські робітники і фармері також заінтересован в цім. Біль японських, французьких, китайських робітників і селян, це також і наш біль. Всі ми разом терпимо клясове поневолення.

І ось "У.Р.В." і всі дійсно робітничі ґазети цілого світа на те лише видаються, аби слідити за цими подіями, вишукувати причини цих подій, які витворюються з клясової боротьби, вказувати на знищення всякого горя і терпінь робітничої кляси. Буржуазні ґазети видаються лише на те, аби закривати правду перед робітничою клясою. Вони все придумують якісь штучки, аби бавити та присипляти робітничу клясу, недопускати її до орґанізації і єдности. Замісць вказувати шлях до поліпшення робітничої долі, буржуазна й продажня преса старається зацікавити робітничу клясу "бейс-болом" та релігійними сварками.

Робітнича кляса, хоч сильна своїм числом, найбільша сила в суспільстві, то проте найбільше поневолена, бо вона ще не пізнала своєї сили, не зрозуміла своїх власних інтересів та прав, які її належаться. Сотки років буржуазія і її преса контролює мізки міліонової робітничої кляси. Робітнича кляса, як кляса свідома своїх завдань та обовязків, ще дуже молода. Вона щойно стала на ноги та пробує поступати з з тернистого шляху на чистий шлях до щастя та нового життя.

Український робітничо-фармерський рух в Канаді таки ще дуже молоденький, але він і на хвильку не може остати по заді великого всесвітнього робітничого руху. Відносини, серед яких живемо, наступають нам на пяти.

Хоч як таки "свої рідні" стараються не допустити нас до єдности, колотять нас ріжного рода релігіями, то ми все таки, хоч поволі, але певно поступаємо та лучимося з поступовими робітниками всего світа.

До цеї пори ми збудували кілька корисних наших орґанізацій і дві ґазети та один цінний журнал для жінок. Але це лише початки. Нас лише кілька тисяч. Десятки тисяч українських робітників і фармерів все ще не належать до наших орґанізацій, не читають нашої преси. Як-же їх заохотити, аби вони стали членами наших орґанізацій? Треба освідомити. На те ми видаємо свої ґазети, аби освідомляти широкий загал українського робітництва і фармерства.

Треба поширити нашу пресу і це маємо зробити ми — члени і членкині орґанізації!

Фармер чи робітник, читаючи нашу пресу, в скорім часі зайде і до нашого відділу та впишеться до нашої орґанізації.

Для поширення нашої преси ми маємо найкращу нагоду в листопаді. "У.Р.В." лише за два долари на цілий рік!

І моя пропозиція до членів наших орґанізацій і до всіх читачів "Українських Робітничих Вістей" така: **Кожний член наших орґанізацій має обовязково приєднати одного нового цілорічного передплатника для "У.Р.В.". Коли не зможе приєднати, то хай зложить два долари пресового фонду, як кару за невиконання обовязку. Це повиннося навіть перевести на зборах всіх відділів наших орґанізацій. Кожний читач повинен старатися також приєднати одного нового передплатника для тої ґазети, яку він читає, то є для "У.Р.В.".**

Товариші і товаришки, члени і членкині наших орґанізацій! **"Українські Робітничі Вісти мусять здобути в цій листопадовій кампанії тисячі нових передплатників! Провірте своїх членів і членкинь, чи всі вони є передплатниками "У. Р. В.", провірте, чи ваші сусіди та близькі приятелі є передплатниками "У.Р.В."!**

Забезпечення нашої преси залежить лише від нас.

Стараймося попрацювати в місяці листопаді так, **аби ані один і ані одна з нас не заплатили два долари кари за невиконання нашого обовязку!**

Кожний член і кожна членкиня по одному новому передплатникові для "У.Р.В."!

Тепер добра нагода для всіх!

Синьоозерголець.

ПОГРОМЩИКАМ НІЯКОВО.

Процес над убивцем Петлюри, що має відбутися в Парижі, страшенно нервує українську білу еміґрацію. Українська еміґрація розуміє, що суд викриє криваву погромну роботу петлюрівщини та що крівава пляма еврейських погромів лежить на всій еміґрації і особливо на її ватажках. Тому ватажки білої української еміґрації заметушилися тепер, шукаючи порятунку і засобів невтралізації скандального для них паризького процесу над убивцем Петлюри. Орґанізуються комісії та комітети "оборони памяти Петлюри", що збирають матеріяли, які мають довести досить оригінальну річ, — що еврейські погроми за петлюрівщини, не є погроми, а, мовляв, звичайне знущання з безбройного населення "в умовах війни".

Одна така "спеціяльна комісія" працює в Празі, друга — в Парижі. На чолі празької комісії стоять професори Яковлев та О. Айхельман, а також спец у еврейських погромах петлюрівський ґенерал Омелянович-Павленко.

Ліга Націй не хотіла дати Польщі постійного місця в раді, бо... Польща немає відповідного представника, що відповідав би чином, поставою й дипльоматичною кваліфікацією.

Посилала Польща Падеревского. Йому в Лідзі сказали: Граєш, паничу, мазурки добре, але военного протибільшовицького краковяка не втнеш. Тому — не надаєшся.

Їздив Ґрабскі. Йому сказали: крадеш, паничу, добре, але ховати не вмієш.

Дійшла черга до Пілсудского... фахом ніби надається...

Схарактеризувався він на ґенерала, диктатора, президента, інспектора й премієра та зібрався в дорогу.

Пілсудскі прибрався на конференцію Ліґи Націй.

Але не поїхав, бо Кемерер — спец такий американський від грошей — сказав, що в касі, як в свентего Яна за пазухою.

Даремно характеризувався на головну ролю блазня.

***

Чудернацькі думки часом лізуть мені в голову.

Сиджу иноді я на концерті... й замісць слухати співу та музики — я думаю: чому на концерті Ґалі Курці вісім тисяч людей сидять так тихо, що сам себе не чуєш, а на українському концерті вісімсот так сидять, що співака не чуєш?

Кажу-ж: замісць слухати співу та музики, думаю отаке.

***

Або ще таке думаю (також на концерті): чому на концерті, саме тоді, як спів завмирає пянісімо й присипляє тебе, саме тоді під чоловіком черевики риплять?

Бачу-ж, що сам чоловік не рад тому рипінню, помаленьку йде, на пальцях, а вони, як кляті — ри-и-ип, ри-и-ип...

— Чому? — не витримав я і запитав свого сусіда.

— Тому, що він ходить — відповів сусід. — Коли-б він підчас співу не ходив, але сидів на своєму місци, то й черевики не рипіли-б.

Ось так, як бачите. Така пустячна думка, а сам ніяк її не розвяжеш... Спасибі сусідові, допоміг.

***

Чому на українських представленнях пів до девятої години буває в девятій а часами пів до десятої? — спитав я одного з режісерів.

— Тому, що на нему грають українські аматори й на него приходить українська публика. — відповів режісер. А подумавши додав:

— Але на "Одружіння" в суботу пів до девятої години буде на час.

Поживемо — побачимо.

***

Пригадав я собі те одружіння. Адже-ж "одружіння", це зукраїнізоване "оженіння".

Кажуть, що женитимуть старих панів.

Ніяк я не розчолопаю, як старих можна женити. Моя мама, коли мені не було ще 20 літ, казала:

— Женися, сину, бо поки тобі нема ще 20 літ, то ми, родичі, тебе женитимем; між 20 а 30 літ — женитимуть тебе люде; після 30 літ — тебе, сину, й чорт не оженить.

А тут кажуть, що женитимуть старих. Що-ж, почекаємо до суботи, побачимо.

Куркуленко.